

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ“ – ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КАТЕДРА “МЕДИКО-ДИАГНОСТИЧНИ ДЕЙНОСТИ”

ТЕМАТИЧНА ЕДИНИЦА – СЕДМИЦА № 11

ЗА РЕДОВНО ЗАНЯТИЕ И САМОСТОЯТЕЛНА ДИСТАНЦИОННА ПОДГОТОВКА ПО

„УЧЕБНА КЛИНИЧНА ПРАКТИКА”

ЗА СТУДЕНТИ ОТ МУ – ПЛЕВЕН, РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ, СПЕЦИАЛНОСТ

„РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ”

**ТЕМА: „МЕТОДИ И ТЕХНИКИ НА КОНВЕНЦИОНАЛНИ РЕНТГЕНОВИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
НА МАНДИБУЛА“**

Гр. Плевен

2019 год.

**Учебна база – Отделение „Образна диагностика“
Тематична единица - седмица № 11**

**Тема: „МЕТОДИ И ТЕХНИКИ НА КОНВЕНЦИОНАЛНИ РЕНТГЕНОВИ ИЗСЛЕД-
ВАНИЯ НА МАНДИБУЛА“**

I. Теоретична постановка на учебно-практическото занятие.

1. Запознаване с болния и документацията му (възраст, преценка на физическото и психическо състояние, диагноза, метод и методика на исканото изследване).
2. Проверява се фиш(а) за рентгеново изследване, съдържащ следните данни: име, пол, дата на раждане – ЕГН, (ИЗ), диагноза и обект на изследване.
3. Получава се информирано съгласие от пациента за извършване на изследването. Има ли информация за бременност, ако пациентът е жена в репродуктивна възраст.
4. Изисквания за извършване на рентгенография на мандибула в лицева и профилна проекция:

За да се получи качествен рентгенов образ на обекта на изследване трябва да се спазват определени изисквания.

- Рентгенографията се извършва винаги след предварителна подготовка на пациента. Той се приканва свали от себе си всички чужди тела в областта на шията и главата.
- Използва се антидифузна бленда само при лицева проекция.
- Избира се фокусно разстояние 100-115 см.
- Апаратът се центрира.
- Избира се касета в зависимост от големината на обекта.
- Точно да се спазват основните линии, равнини и точки при позициониране на пациента, входно, изходно място на централен лъч и поставяне на знак при всички проекции.
- Експонира се в апное.
- Да се спазват условията за лъчезащита и да се блендира.

II. Стандартни проекции.

1. Лицева проекция.

- Пациентът се позиционира легнал по корем върху рентгенографската маса в положение чело-нос, симетрично разположен. Ръцете да са покрай тялото.
- Сагиталната равнина да е перпендикулярна на масата и да съвпада със срединната ѝ линия.
- Физиологичната хоризонтала да е перпендикулярна.
- Централният лъч да е перпендикулярен и неговото входно място да е 4-5 см. каудално от ионион, а изходното да е ъгъла на мандибулата (в средата на касетата/детектора).

- Касетата да се центрира така (ако се работи с касета), че горният ѝ да бъде на горния ръб на ушната мида.
- Облъчваната област да е най-малко 2 см. от крайните очертания на обекта.

2. Профилна проекция.

- Пациентът се позиционира прав (седнал), в пълен профил, опрял рамо в рентгенографския статив.
- Касетата (детекторът) се разполага, придържана от пациента, успоредно на опрения в нея хоризонтален клон на мандибулата.
- Пациентът се приканва да наклони глава странично към сниманата страна (около 15-20 градуса).
- Централният лъч да е перпендикулярен и неговото входното място да е в средата на снимания мандибуларен клон.
- Касетата да се центрира така (ако се работи с касета), че да бъде на горния ръб на ушната мида.
- Облъчваната област да е най-малко 2 см. от крайните очертания на обекта.

III. Варианти на центражна техника за мандибула.

- Позиционирането на пациента за лицева и профилна графия може да се извърши в право, седнало или легнало положение.
- Центражът за лицева проекция на мандибула може да се извърши и в положение нос-брада. В този случай не се дава наклон на централния лъч. Спазват се всички други изисквания.
- В редки случаи и при необходимост, центражът може да се извърши и в положение „по гръб”.
- Профилна рентгенография на мандибула може да се направи с лявата или дясната страна към филма (детектора) – ляв или десен профил, в зависимост от патологията
- За вертикален клон на мандибула главата на пациента да е наклонена към сниманата страна 25 градуса. Централният лъч да е с каудо-краниален наклон от 15-20 градуса и неговото входно място да е 5см. под гониона.

IV. Критерии за качествен рентгенов образ.

- 1. Лицева проекция на мандибула** - цялостно, симетрично изобразяване на мандибула в лицева проекция.
- 2. Профилна проекция на мандибула** - ясно изобразяване на двата хоризонтални или вертикални клона на мандибулата.

V. Практически задачи за самостоятелна работа.

1. Избройте основните източници на грешки при профилна рентгенография на вертикален клон на мандибула.

.....
.....

2. Опишете алгоритъма на един от вариантите за лицева рентгенография на мандибула.

.....

2019 год.

Сектор
„Рентгенов лаборант”